

**Zespół Interdyscyplinarny
w Gminie Miejskiej Kętrzyn
11-400 Kętrzyn ul. Pocztowa 11, tel. 89 751 74 19**

/

***Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.***

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest realizacją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, Dz.U. z 2023r. poz.289,535,1606) zgodnie, z którym do zadań własnych gminy należy „opracowanie i realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie”.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku sprawozdawczym funkcjonował na podstawie uchwały XIX/130/16 Rady Miejskiej w Kętrzynie z dnia 11 lutego 2016 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Kętrzynie nr LXXIV/554/2023 z dnia 29 czerwca 2023r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Kętrzyn. Zarządzeniem nr 239/2023 Burmistrza Miasta Kętrzyn z dnia 14.09.2023r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Kętrzyn w składzie 10 osobowym.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w roku sprawozdawczym wchodził przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kętrzynie, Komendy Powiatowej Policji w Kętrzynie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądu Rejonowego w Kętrzynie, Poradni Leczenia Uzależnień, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (do września 2023r.), oświaty, służby zdrowia oraz przedstawiciela organizacji pozarządowej.

Zespół Interdyscyplinarny spotykał się nie rzadziej niż co trzy miesiące, a od września 2023r. co dwa miesiące (wynikało to ze zmiany przepisów prawa). W 2023 r. odbyło się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kętrzynie 5 posiedzeń Zespołu, które między innymi obejmowały:

- ✓ Opracowanie nowego regulaminu działania Zespołu Interdyscyplinarnego w związku ze zmianą w 2023 r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ✓ Analiza trudności występujących przy wdrażaniu i realizowaniu procedury „Niebieskie Karty”,
- ✓ Analizowanie działań podejmowanych przez członków ZI w obszarze przeciwdziałania przemocy,
- ✓ omówienie i analizowanie bieżących spraw Zespołu Interdyscyplinarnego.
- ✓ przedstawienie sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2022 r.,
- ✓ analizę i rozważanie poprawy funkcjonowania Zespołu i grup roboczych oraz współpracy z jednostkami działającymi w obszarze przemocy domowej,

- ✓ ocenę obserwowanych tendencji w procedurze „Niebieskie Karty” tj. wzrost liczby sporządzanych formularzy „Niebieskie Karty-A” względem nieletnich osób w podeszłym wieku doświadczających przemocy,
- ✓ omawianie sytuacji rodzin, u których dochodziło do przemocy domowej i sprawy zostały skierowane do prokuratury, rozważania możliwości pomocy rodzinom z wyjątkowo złożonymi problemami.

Zespół na bieżąco gromadzi dane niezbędne do sporządzenia sprawozdania do krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Aktualizowana baza danych umożliwia dokonanie rzetelnej analizy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Kętrzyn. Każdego roku do 10 lutego sporządzane jest szczegółowe sprawozdanie do Urzędu Wojewódzkiego obejmujące realizację zadań ujętych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, sprawozdania oceniające czynniki ułatwiające i utrudniające udzielanie pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, sprawozdania dotyczące oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych oraz wiele innych jednorazowych sprawozdań dotyczących zjawiska przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny na bieżąco przekazuje lokalnym szkołom, stowarzyszeniom, KPP ulotki informacyjno-profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, rówieśniczej, przemocy seksualnej. Na bieżąco rozpowszechniał ulotki w ośrodku pomocy społecznej wraz z systematycznym zamieszczaniem informacji o formach wsparcia i placówkach pomocowych na tablicach ogłoszeń i stronie internetowej Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej w Kętrzynie. ZI współpracuje systematycznie z instytucjami tj. Policją, Prokuraturą, Sądem, PCPR i innymi podmiotami, którym przekazuje dane dotyczące przemocy.

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego regularnie spotyka się oraz nawiązuje kontakt telefoniczny z członkami grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych tj. pracownikami socjalnymi, dzielnicowymi Komendy Powiatowej Policji, kuratorami, asystentem rodziny oraz pedagogami w celu omawiania na bieżąco sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta” oraz podniesienia jakości i skuteczności podejmowania działań na rzecz osób doświadczających i stosujących przemoc. Na spotkaniach omawiano bieżące problemy związane z realizacją procedury „Niebieskie Karty”.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego aktywnie włączyli się w działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kętrzynie w ramach **Ogólnościatowej Kampanii „Biała wstążka”**, które podejmowane były w okresie od 25 listopada do 10 grudnia.

Na **stronie internetowej** Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco są aktualizowane informacje o placówkach wspierających osoby doświadczające i stosujące przemoc. Na stronie internetowej, na portalach społecznościowych oraz podczas spotkań i rozmów z osobami doświadczającymi przemocy udostępniano i rozpowszechniano informację o aplikacji mobilnej „**Twój Parasol**”. Aplikacja ta stanowi praktyczne i skuteczne narzędzie skierowane do ww. osób, dzięki któremu osoby narażone na sytuacje związane z przemocą w rodzinie mogą uzyskać wsparcie i informacje. Jedną z ważniejszych funkcji aplikacji jest możliwość prowadzenia ukrytego notatnika, dzięki któremu można w szybki sposób zrobić zdjęcie lub nagrać film, co później może służyć jako materiał dowodowy. Rozpowszechniano informację o telefonach zaufania dla dzieci (116 111) oraz o numerach telefonu Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie” Niebieska Linia”.

W 2023r. członkowie grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych zaproponowali dla 12 osób udział w programie korekcyjno- edukacyjnym dla sprawców przemocy, nikt jednak nie przystąpił do programu.

Szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej podejmowane przez członków ZI, grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych.

W dniach 13-15 czerwca Przewodnicząca ZI uczestniczyła w ogólnopolskiej konferencji „**Wokół przemocy, krzywdzenia i traumy**” zorganizowanej przez Fundację Instytut Nowej Kultury na zlecenie Krajowego centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. W ramach konferencji zostało wygłoszonych 20 wykładów podzielonych na V sesji tematycznych:

- ✓ wokół przemocy,
- ✓ osoba dorosła doświadczając przemocy,
- ✓ sprawca przemocy,
- ✓ dziecko-różne oblicza krzywdy,
- ✓ system przeciwdziałania przemocy domowej.

W dniu 15 września 2023r. odbyło się szkolenie pn. **”Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Dokumentacja, wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI i grup D-P”**. Szkolenie zostało przeprowadzone przez specjalistę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szkoleniu wzięło udział 24 osoby (członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych). Szkolenie zostało zrealizowane ze środków pozyskanych z GKRPA.

W dniu 10 października 2023r. dwóch członków Zespołu Interdyscyplinarnego wzięło udział w szkoleniu pn. **Przeciwdziałanie przemocy seksualnej wobec dzieci poprzez rozpoznawanie i reagowanie**". Szkolenie było zrealizowane ze środków Światowej Organizacji Zdrowia oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki.

W dniach 11-12.10.2023r. dwie osoby wzięły udział w **warsztatach samoobrony i asertywności dla kobiet Wendo** zorganizowane przez PCPR w Kętrzynie w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” i realizacji projektu pt. „Kolorowy sprzeciw wobec przemocy w Powiecie Kętrzyńskim” . Warsztaty były skierowane do osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W dniu 19 października 2023r. dwóch członków ZI wzięło udział w regionalnej konferencji **„Przemoc wobec osób starszych-wyzwania profilaktyki”** połączonej z obchodami Europejskiego Dnia Seniora.

W dniu 23 listopada 2023r. dwóch członków ZI wzięło udział w konferencji wojewódzkiej dotyczącej **przeciwdziałania przemocy wobec kobiet „Biała Wstążka”**

W dniu 24 listopada 2023r. dwóch członków ZI wzięło udział w konferencji wojewódzkiej pn. „Świadek przemocy domowej w świetle znowelizowanej ustawy” zorganizowanej przez Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki. dotyczącej **przeciwdziałania przemocy wobec kobiet „Biała Wstążka”**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie zgodnie z założeniami programu w sposób ciągły zapewnia osobom doświadczającym przemocy dostęp do poradnictwa prawnego, wsparcia psychologicznego i terapeutycznego między innymi w ramach Punktu Konsultacyjnego dla Osób i Rodzin w Kryzysie. Codziennie w godzinach funkcjonowania ośrodka pomocy społecznej każdy może skorzystać z szeroko pojętego poradnictwa, którego udzielają pracownicy socjalni.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie w ramach interwencji kryzysowej podejmuje działania na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu w celu przywrócenia równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencja kryzysowa jest świadczeniem niepieniężnym z pomocy społecznej, a jej udzielenie nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego.

Ośrodek zapewnia również *wsparcie finansowe* w postaci świadczeń pieniężnych (zasiłki na dożywianie, pokrycie kosztów posiłku dzieciom w szkołach i przedszkolach, zasiłki okresowe) osobom uwięzonym w przemoc domową spełniających kryteria zgodnie z Ustawą o Pomocy Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie w każdej sytuacji istnienia podejrzenia lub ryzyka zaniedbań względem dzieci, zagrożenia bezpieczeństwa lub życia nieletnich, zaniedbań rodzicielskich, stosowania przemocy, braku umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, które mają destrukcyjny wpływ na rozwój dzieci lub osób niepełnosprawnych zamieszkujących w rodzinie oraz w przypadku każdej niepokojącej sytuacji, która może wpływać na bezpieczeństwo osób wchodzących w skład rodziny, np. nadużywanie alkoholu czy różnego typu uzależnienia, składa wnioski o wgląd w sytuację oraz podjęcie przez Sąd stosownych kroków.

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach podejmowanych działań interwencyjnych przesłał:

- 18 wniosków do Sądu Rejonowego w Kętrzynie o wgląd w sytuację małoletnich,
- 3 wnioski do Sądu Rejonowego w Kętrzynie o leczenie psychiatryczne bez zgody osoby

Pracownicy socjalni ośrodka podejmują interwencje w rodzinach, w których istnieje podejrzenie, że dochodzi do przemocy. W okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. wypełnili 8 formularzy „NK-A” wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” w 7 rodzinach.

Asystent rodziny w roku 2023 r. współpracował z rodzinami zagrożonymi przemocą domową, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”. Rodziny objęte wsparciem asystenta miały problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec małoletnich, rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym zagrożone przemocą domową. Współpraca z asystentem rodziny obejmuje: podnoszenie kompetencji, wzmacnianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, edukacja i wdrażanie pozbawionych przemocy metod wychowawczych, edukacja w zakresie konstruktywnego komunikowania się i rozwiązywania konfliktów, wyznaczania dzieciom pozytywnych granic. Asystent uczestniczył w spotkaniach grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych i realizował plan pomocy rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie realizując założenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn na lata 2021-2026 w br. kontynuował prowadzenie **grupy wsparcia dla kobiet doświadczających**

przemocy „Krok po pomoc”. Działania realizowane w ramach prowadzonej formy wsparcia zostały dofinansowane ze środków uzyskanych z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 2 500 zł.

Grupa wsparcia funkcjonowała od 16 czerwca do 21 grudnia br. Łącznie odbyło się 15 spotkań (każde spotkanie trzy godziny szkoleniowe) łącznie 45 godzin szkoleniowych. Z przyczyn niezależnych od prowadzącej nie udało się zrealizować zaplanowanych 18 spotkań (trzykrotnie na spotkanie zgłosiła się jedna uczestniczka, pozostałe usprawiedliwiły swoją nieobecność). Grupa obejmowała 8 uczestniczek, kobiet bezpośrednio doświadczających różnych form przemocy w wieku od 27 do 50 lat (5 kobiet uczestniczyło w spotkaniach systematycznie, 2 dołączyły do grupy w trakcie jej funkcjonowania). Każde spotkanie obejmowało z góry zaplanowaną tematykę mającą na celu wyposażenie uczestniczek w wiedzę i umiejętności do skutecznej obrony siebie i dzieci oraz zatrzymanie przemocy w rodzinie. Tematyka zajęć, terminy spotkań każdorazowo potwierdzana była listą obecności.

Grupa wsparcia była prowadzona przez etatowego pracownika MOPS w Kętrzynie w ramach obowiązków służbowych, osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje zawodowe tj. Certyfikat Specjalisty Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie.

Jedno ze spotkań obejmujące tematykę „Stres i sposoby radzenia sobie z nim” było poprowadzone przez specjalistę z gabinetu masażu. Uczestniczki miały okazję uświadomić sobie istotę konstruktywnego redukowania stresu, rozpoznawania swoich potrzeb w zakresie odpoczynku. Podczas pracy z ciałem zapoznaly się z technikami redukowania napięcia, technik uwalniania emocji oraz oddychania mającego na celu łagodzenie stresu.

Środki finansowe przekazane przez Burmistrza Miasta zostały wykorzystane na zakup materiałów biurowych i piśmienniczych do realizacji spotkań oraz na zakup literatury i pomocy edukacyjno-profilaktycznych, gier i kart terapeutycznych wykorzystywanych podczas realizacji zadań. Zakupiono 7 książek pt. „Zaopiekowania mama” A. Silenskiej. Łącznie wydatkowano 1 515,53 zł. W miarę stała frekwencja, informacje zwrotne i aktywność uczestniczek podczas spotkań świadczą o konieczności kontynuowania działań. Kobiety uczestniczące deklarują chęć kontynuowania spotkań w ramach grupy wsparcia w przyszłym roku. Uznały za bardzo istotne zapewnienie pomocy w formie grupy wsparcia w sposób ciągły.

Dnia 24 marca 2023 r. odbyło się spotkanie z seniorami uczestniczącymi w zajęciach w Kętrzyńskim Centrum Spotkań Seniora pt. „Swoje zdanie mam, bo asertywności podstawy znam”. Spotkanie miało charakter wykładowy z elementami pracy warsztatowej i obejmowało 3 h szkoleniowe (3x45 min). W spotkaniu udział wzięło 10 osób.

Tematyka szkolenia obejmowała pojęcie asertywności, edukację i praktyczne ćwiczenia wyrażania własnego zdania, egzekwowania swoich potrzeb i oczekiwań, wpływać na zmianę zachowania osób podejmujących manipulowania, reagować w sytuacjach zaskakujących, konfliktowych oraz wyznaczać granicę chroniącą komfort psychiczny i fizyczny. Uczestnicy mieli okazję przekonać się, że słowami można się bronić, chronić swoje granice, chronić się przed manipulacją i skutecznie wyrażać potrzeby. Uczestnikom uświadomiono, że postawa uległa wpływa na łamanie oporu i dążenie agresora do wymuszenia uległości. Uczestnikom przedstawiono prezentację multimedialną, przeprowadzono ćwiczenia mające na celu praktyczne zastosowanie technik skutecznego odmawiania, wyrażania swojej woli czy stawiania oporu w sytuacjach prób nadużycia. Osoby biorące udział w spotkaniu miały również okazję dokonania oceny, jakie postawy przejawiają w relacjach interpersonalnych.

Uczestnicy zadawali liczne pytania, na które prowadząca na bieżąco odpowiadała. Grupa seniorów była zaangażowana w spotkanie, padały pytania nie tylko z zakresu przewodniego tematu spotkania, ale również z zakresu prawa dotyczącego pomocy osobom doświadczającym przemocy, form pomocy i skali zjawiska przemocy na terenie miasta Kętrzyn. Opowiadali o swoich pozytywnych i negatywnych doświadczeniach związanych z ustanawianiem granic, skutecznego odmawiania w sytuacjach prób nadużyć czy wymuszania określonych zachowań.

Spotkanie było prowadzone przez starszego specjalistę pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kętrzynie w ramach obowiązków służbowych. Uczestnicy pozytywnie wypowiedzieli się o przeprowadzonym spotkaniu.

W Kętrzyńskim Centrum Spotkań Seniora w dniu 2.10.2023r. w związku z obchodami Międzynarodowego Dnia Osób Starszych zostały **przeprowadzone warsztaty**, podczas których uczestnicy mieli możliwość dowiedzenia się czym są granice, jak je wyznaczać, jak komunikować się, jeśli zostają one przekraczane. Uczestnicy dowiedzieli się również czym jest przemoc i w jakiej formie występuje. Zostali poinformowani z jakich form pomocy mogą skorzystać w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kętrzynie i gdzie mogą się zgłosić w przypadku stosowania wobec nich przemocy. Podczas spotkania omówiono Program „Asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej” oraz „Opieki wytchnieniowej”, które są realizowane na terenie miasta, a źródło ich finansowania pochodzi z Funduszu Solidarnościowego.

Spotkanie miało na celu podniesienie świadomości wśród osób starszych, iż mają one prawo do zabezpieczenia społecznego, prawo do opieki zdrowotnej, prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz bezpiecznego spokojnego życia bez krzywdzenia i poniżania. Na koniec spotkania uczestnicy otrzymali od prowadzących słodki upominek w formie „BATONIKA

MOCY”, na którym znajdowały się numery telefonów do specjalistów m.in. radcy prawnego i psychologa. W spotkaniu wzięło udział 14 Seniorów z terenu miasta Kętrzyn. Warsztaty przeprowadzili pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kętrzynie tj. specjalista ds. przeciwdziałania przemocy oraz specjalista ds. KIS.

W ramach **Ogólnościatowej Kampanii „Biała Wstążka”**, w okresie od **25 listopada do 10 grudnia 2023r.** Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie przy pomocy instytucji pomocowych, placówek oświatowych przeprowadził szereg działań profilaktycznych podnoszących świadomość mieszkańców z zagrożeń wynikających ze stosowania przemocy oraz uwrażliwiających lokalną społeczność na problem przemocy oraz konieczność reagowania na wszelkie jej formy. W roku sprawozdawczym w ramach powyższej Kampanii zrealizowano następujące działania:

- **27 listopada na terenie naszego miasta** były rozdawane symboliczne „Białe Wstążki” oraz ulotki dotyczące form i miejsc wsparcia osób doświadczających i stosujących przemoc. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kętrzynie rozdali 150 sztuk ulotek jednocześnie udzielając informacji w zakresie idei Kampanii „Biała Wstążka”, specyfiki zjawiska przemocy, roli świadka i dostępnych form wsparcia, wykaz miejsc możliwości zgłoszeń przemocy domowej. Dodatkowo w lokalnych szkołach rozdano 200 ołówków z telefonem zaufania dla dzieci i młodzieży oraz 200 długopisów z numerem telefonu Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia". Dwie szkoły otrzymały plakaty profilaktyczne z zakresu uzależnień, fonoholizmu i cyberprzemocy. Plakaty MOPS uzyskał bezpłatnie, ilość była ograniczona i niezależna od zgłoszonych potrzeb, dlatego zostały przekazane do wybranych szkół zaangażowanych w w/w Kampanię.
- **01 grudnia w Kętrzyńskim Centrum Spotkań Seniora** odbyły się warsztaty z zakresu praw człowieka (licealiści + seniorzy, łącznie 24 osoby). Warsztaty zostały przygotowane i przeprowadzone przez wykwalifikowanego w tym zakresie pracownika socjalnego i pedagoga szkolnego w ramach obowiązków służbowych. Działanie spotkało się z bardzo pozytywnym odbiorem uczestników, którzy wyrazili chęć udziału w kolejnych warsztatach o charakterze międzypokoleniowym. Warsztaty zakończono słodkim upominkiem tzw. „Batonikiem mocy”. Na batonie umieszczono jedno z podstawowych praw człowieka (na każdym batoniku znajdowało się jedno prawo)

oraz numery telefonów instytucji udzielających pomocy i wsparcia osobom uwięzonym w przemoc. Łącznie rozdano 40 „Batoników Mocy” dnia 1 i 7 grudnia

- **5 grudnia terenie naszego miasta** licealiści z I Liceum Ogólnokształcącego im. Wojciecha Kętrzyńskiego rozdali mieszkankom 250 białych róż symbolizujących wyrażanie sprzeciwu wobec przemocy. Róże zostały wykonane przez uczniów w/w liceum, seniorów z Kętrzyńskiego Centrum Spotkań Seniora oraz wolontariuszy z Centrum Wolontariatu w Kętrzynie.
- **7 grudnia odbyło się uroczyste podsumowanie** Kampanii w Kętrzyńskim Centrum Spotkań Seniora. W ramach spotkania odbyła się projekcja filmu – kapania społeczna dot. przemocy wobec seniorów. Zaprezentowano fotorelację z przeprowadzonych działań, a uczestnicy spotkania zagraли w interaktywną grę „Kahoot”, która obejmowała tematykę praw człowieka, przemocy, Kampanii „Biała Wstążka” oraz miejsc uzyskania pomocy.
- Dodatkowo w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej stworzono tablice informacyjną zawierającą wskazówki dotyczące miejsc i form wsparcia, porozumienia i wychowania bez przemocy. Na terenie Ośrodka rozmieszczone zostały grafiki określające emocje i uczucia. Rozmieszczenie grafik miało charakter edukacyjny i miało na celu zapoznanie odwiedzających z mnogością emocji i uczuć odczuwanych i wyrażanych przez ludzi oraz wskazaniem, że nad emocjami i uczuciami można zapanować a negatywne emocje poprzez umiejętnie kontrolowane nie muszą prowadzić do używania agresji i przemocy.

Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie.

Do głównych działań Policji, chroniących ofiary przemocy domowej w okresie sprawozdawczym, zgodnie z obowiązującym prawem należało, m.in.:

- ✓ podejmowanie interwencji w środowisku, a w przypadku podejrzenia przemocy domowej wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”,
- ✓ sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
- ✓ zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia,
- ✓ w przypadku stwierdzenia zagrożenia życia lub zdrowia osoby dotkniętej przemocą domową, policjanci wydawali nakaz sprawcy natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego

mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Nakaz lub zakaz obowiązuje przez okres 14 dni, z możliwością przedłużenia czasu jego obowiązywania przez sąd. W 2023r. wydano 15 nakazów opuszczenia mieszkania.

- ✓ zatrzymania osoby podejrzanej, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi,
- ✓ wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- ✓ podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- ✓ udzielenie informacji ofiarom przemocy o możliwości uzyskania pomocy.

Czterech dzielnicowych z rejonu Miasta Kętrzyn regularnie uczestniczy dwa razy tygodniu w spotkaniach grup roboczych w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty”.

W roku sprawozdawczym z zakresu rozpoznawania i **profilaktycznej pracy Policji** na rzecz zapobiegania demoralizacji nieletnich oraz patologii społecznej zrealizowane zostały przez Komendę Powiatową Policji w Kętrzynie działania dotyczące

1. Bezpieczeństwa dzieci i młodzieży (przemoc rówieśnicza).

W celu podniesienia bezpieczeństwa nieletnich na terenach szkół dzielnicowi spotykali się z dyrekcją, pedagogami według zapotrzebowania szkoły przeprowadzano rozmowy z uczniami, rozwiązywano zaistniałe problemy, dokonywano kontroli miejsc zagrożonych. Policjanci przeprowadzili działania edukacyjno-informacyjne dla uczniów szkół podstawowych, średnich oraz dzieci z przedszkoli na temat: „Kręci mnie bezpieczeństwo”, „Kręci mnie bezpieczeństwo przez cały rok szkolny”, „Odpowiedzialność prawna nieletnich”, „Stop agresji i przemocy w szkole”, „Bezpieczny Internet”, „Przestępstwa z nienawiści”, „Bezpieczne ferie”, „Żyję zdrowo bez nałogów”, „Handel ludźmi”. Tematami pogadanek dla nieletnich była również odpowiedzialność zażywania narkotyków. W ramach projektu „Jesteś bezpieczny, gdy jestem blisko” w przedszkolu Smerfowa Kraina w Kętrzynie odbyły się spotkania z „Profilaktyką za Pan Brat”. W przedszkolach na terenie miasta przeprowadzone zostały zajęcia „Z Misiaczkiem Rozrabiaczkiem”. Kętrzyńscy policjanci przyłączyli się do Ogólnopolskiej akcji głośnego czytania oraz akcję „Czytanie na dywanie”. W ramach projektu do źródeł wiedzy o bezpieczeństwie – Otwarte Jednostki Policji Komendę Powiatową Policji w Kętrzynie odwiedzały dzieci ze szkół podstawowych oraz przedszkoli z terenu miasta Kętrzyn. Z okazji Dnia Dziecka Policjanci oraz

Strażnicy Miejscy spotkali się z dziećmi. Podczas spotkań omówiono tematy: odpowiedzialność prawna nieletnich, zasady bezpiecznego zachowania w szkole oraz przybliżono rolę i pracę Policji. Dzieci uczyły się, jak zachować się podczas ataku psa, oglądały sprzęt policyjny. W szkołach odbyły się spotkania policjantów z młodzieżą pt. „Handel ludźmi”. Funkcjonariusze przybliżyli młodzieży charakter tego procederu. Omówili metody działania sprawców oraz przedstawili sposób, jakimi się posługują przy doborze swoich ofiar. W ramach Tygodnia Pomocy Ofiarom pokrzywdzonym przestępstwem policjanci spotkali się z uczniami Liceum Ogólnokształcącego. Komenda Powiatowa w Kętrzynie zawarła porozumienie z Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie, gdzie realizowała projekt pt. „Bezpieczny Junior, Bezpieczny Senior w Powiecie Kętrzyńskim” w ramach rządowego programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań Razem Bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2022-2024.

2. Patologii społecznych (narkomania, alkoholizm, przemoc w rodzinie)

Monitorowane są miejsca grupowania się młodzieży, gdzie może dochodzić do dystrybucji narkotyków. Przeprowadzono spotkania z młodzieżą szkolną na terenie powiatu kętrzyńskiego „Odpowiedzialność prawna nieletnich” funkcjonariusze mówili o konsekwencjach prawnych, jakie grożą ludziom, którzy sięgają po środki odurzające. Uczniowie dowiedzieli się o skutkach zażywania różnego rodzaju narkotyków oraz tzw. „dopalaczy”.

Alkoholizm na terenie naszego powiatu jest poważnym problemem społecznym. Tolerowanie pijaństwa przez społeczeństwo, łatwa dostępność do alkoholu, a także głęboko zakorzenione w naszej kulturze nawyki i obyczaje picia alkoholu powodują, że dla wielu osób jest to zjawisko normalne wpisane w codzienność. Niepokojącym zjawiskiem jest obniżanie się wieku osób spożywających alkohol. W 2023 roku ujawniono 25 nieletnich pod działaniem alkoholu. W każdym przypadku prowadzone były czynności sprawdzające w kierunku ujawnienia, kto sprzedał bądź udzielił małoletnim alkoholu. Młodzi ludzie z reguły podają w trakcie rozpytania, że alkohol kupił dla nich przygodnie napotkany mężczyzna, którego nie będą w stanie rozpoznać lub, że alkohol znaleźli. O każdym przypadku ujawnienia nietrzeźwego nieletniego powiadamiany był Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich. Policjanci naszego powiatu są członkami Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, biorą udział w pracach komisji, mają wpływ na kreowanie lokalnych działań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

W 2023r zostało sporządzonych przez przedstawicieli Policji na terenie Miasta 60 formularzy „Niebieska Karta-A”. Do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych

doprowadzono 67 osób (64 mężczyzn i 3 kobiety). Dzielnicy z terenu Miasta uczestniczyli w spotkaniach grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc domową. W ramach Tygodnia Pomocy Ofiarom Pokrzywdzonym Przepięstwem kętrzyńscy policjanci pełnili dyżur telefoniczny, aby mieszkańcy miasta mogli skorzystać z porad prawnych.

Policjanci włączyli się w Kampanię Białej Wstążki zorganizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie .

3. Bezpieczeństwa osób starszych (oszustwa, przemoc).

Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie w trosce o bezpieczeństwo osób starszych przez cały rok przeprowadziła spotkania z:

- pensjonariuszami Domu Pomocy Społecznej w Kętrzynie
- podopiecznymi Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego w Kętrzynie
- słuchaczami Uniwersytetu III Wieku

Głównym celem spotkań było przede wszystkim uwrażliwienie seniorów na sytuacje, w których mogą stać się ofiarą przestępstwa, zwiększenie świadomości osób starszych o tego typu zjawiskach i przekazanie informacji, jak postępować w przypadku zagrożenia. Wiele uwagi poświęcono oszustwom, na jakie są narażone osoby starsze, szczególnie te samotne. Wyjaśniono seniorom, jak powinni zadbać o swoje bezpieczeństwo w domu oraz omówiono przestępstwa, których ofiarami najczęściej padają. Przypomniano m.in. metody oszustw "na wnuczka", "policjanta", "pracownika socjalnego", pracownika gazowni" i inne. Seniorzy dowiedzieli się, jak należy się zachować, aby nie paść ofiarą oszustów, złodziei oraz nieuczciwych domokrażców. Przestrzegano także przed zakupowymi okazjami.

Podczas spotkań funkcjonariusze omówili z seniorami problematykę bezpieczeństwa na drodze. Przedstawili niebezpieczeństwa grożące podczas poruszania się po drodze, jako pieszy, kierujący rowerem i samochodem. Ponadto udzielano seniorom wskazówek, jak należy zachowywać się na drodze, by uniknąć wypadku i bezpiecznie dotrzeć do celu. Przypomniano o obowiązku używania elementów odblaskowych przez niechronionych uczestników ruchu po zmierzchu, poza obszarem zabudowanym. Zwrócono także uwagę na zagrożenia, takie jak przechodzenie w miejscu niedozwolonym czy też jazdę rowerem po przejściu dla pieszych.

Funkcjonariusze uczestniczyli w warsztatach edukacyjno-informacyjnych podczas których byli prelegentami. Warsztaty były zorganizowane przez Krajową Radę Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym . Temat warsztatów brzmiał: „Senior na drodze do... Bezpieczeństwa”.

Policjanci przeprowadzili debaty społeczne ze słuchaczami Uniwersytetu III Wiek w Kętrzynie „Bezpieczeństwo Seniorów to nasza wspólna sprawa”. Podczas których zapoznano z kampanią społeczną # Znam te numery. Ponadto apele do osób starszych i ich opiekunów oraz pracowników banków zostały umieszczone na stronie internetowej KPP Kętrzyn i w lokalnej prasie. W mediach przestrzegano osoby starsze i mówiono o oszustach działających metodą na wnuczka, policjanta.

4. Cyberprzestępczości (cyberprzemoc, kradzież danych, oszustwa).

Kętrzyńscy policjanci w trosce o bezpieczeństwo młodzieży organizowali spotkania w szkołach na terenie powiatu kętrzyńskiego, podczas których propagowali zasady bezpiecznych zachowań w Internecie. Rozmawiali z uczniami o cyberprzemocy i zagrożeniach płynących z użytkowania komputera i Internetu pt. „Nie zapłać się w sieci”, „Bezpiecznie on-line cyberprzemoc”, „Płacisz w sieci? Nie trać czujności! Nie klikaj w podejrzane linki - tak oszuści okradają konta bankowe.”

5. Handlu ludźmi

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Kętrzynie przeprowadzili w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych na terenie powiatu kętrzyńskiego spotkania z młodzieżą dotyczące problematyki handlu ludźmi pt. „Handel ludźmi to nie mit”, „Pamiętaj nie jesteś na sprzedaż”, „Nie stań się ofiarą handlu ludźmi”. Mówili na co zwracać uwagę, jak ustrzec się oraz gdzie szukać pomocy w sytuacjach wskazujących na to, że mamy do czynienia z tego rodzaju przestępstwem. Funkcjonariusze przeprowadzili 12 spotkań podczas których uczestniczyło 240 osób. Ponadto policjanci przeprowadzili 3 spotkania dla mieszkańców powiatu kętrzyńskiego pt. „Nie stań się ofiarą handlu ludźmi”, w których uczestniczyło 80 osób. Na stronie internetowej Komendy Powiatowej Policji w Kętrzynie oraz lokalnej prasie i mediach umieszczone zostały komunikaty popularyzujące problematykę handlu ludźmi pt. „Handel ludźmi- jak nie stać się ofiarą”, „Światowy Dzień walki z Handlem Ludźmi”, „Europejski Dzień Przeciwko Handlowi Ludźmi”, „Praca za granicą - zadbaj o swoje bezpieczeństwo”.

6. Bezpiecznego wypoczynku.

Funkcjonariusze kontrolowali miejsca zorganizowanego wypoczynku jak i te, gdzie dzieci i młodzież spędzały samodzielnie czas wolny. W ramach programu Bezpieczne Ferie 2023 w szkołach na terenie powiatu kętrzyńskiego oraz zorganizowanych

7. Ofiar przestępstw.

W ramach Tygodnia Pomocy Ofiarom Pokrzywdzonym Przestępstwem kętrzyńscy policjanci pełnili dyżur telefoniczny, aby mieszkańcy miasta mogli skorzystać z porad prawnych.

Na stronie internetowej KPP w Kętrzynie został umieszczony komunikat „Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka! Potrzebujesz pomocy? Wykręć numer 800121212 i porozmawiaj”, a także „Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży”, „Niebieska Linia”. Łącznie w powiecie kętrzyńskim przeprowadzono 232 spotkania dziećmi i młodzieżą.

Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Kętrzyn na lata 2024- 2025 funkcjonuje Punkt Konsultacyjny dla Osób i Rodzin w Kryzysie z siedzibą w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Wsparcie obejmuje porady prawne, psychologiczne, psychoterapeutyczne oraz wsparcie terapeutyczne leczenia uzależnień. z którego wsparcia korzystają osoby doświadczające przemocy oraz zagrożone przemocą. Wskazana pomoc jest niezbędna z uwagi na wskazywany problem uzależnienia i nadużywania alkoholu przez osoby stosujące przemoc, bądź przejawiające zachowania agresywne po spożyciu alkoholu.

W roku sprawozdawczym działalność Punktu Konsultacyjnego obejmowała:

- ✓ udzielanie konsultacji i poradnictwa dla osób uzależnionych, współuzależnionych,
- ✓ udzielanie informacji na temat szkodliwości używania narkotyków, dopalaczy, alkoholu,
- ✓ informowania osób zainteresowanych o metodach leczenia od uzależnień,
- ✓ wspieranie motywacji do leczenia z uzależnieniami,
- ✓ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- ✓ poradnictwo psychologiczne i psychoterapeutyczne,
- ✓ konsultacje terapeutyczne,
- ✓ porady prawne.

Zaznaczyć należy, że w związku z potrzebami mieszkańców w roku 2023 zwiększono liczbę godzin pracy specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym w porównaniu z rokiem 2022. Nadmienić należy, że w 2023 roku z Punktu Konsultacyjnego skorzystało o 98 osób więcej niż w roku 2022.

Radca prawny. W 2023 r. odbyło się 96 dyżurów, udzielono 128 porad prawnych dotyczących spraw alimentacyjnych, zaspokojenia potrzeb rodziny, sprawowania władzy rodzicielskiej, kontaktu z dziećmi, egzekucji komorniczych, przemocy w rodzinie, uzależnień i przymusowego leczenia, spraw majątkowych, rozwodów, separacji, z zakresu prawa cywilnego, karnego, prawa pracy, praw własności, eksmisji, spraw procedury administracyjnej, z zakresu pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych.

Psycholog w 2023 r. odbył 420 godzin dyżurów, udzielono 391 konsultacji dla 161 osób. Głównymi problemami, z jakimi zgłaszały się osoby do specjalisty były trudności rodzinne i społeczne, przemoc psychiczna i fizyczna, problemy wychowawcze i emocjonalne dzieci, uzależnienia, nadużywanie środków psychoaktywnych, sytuacje kryzysowe, zaburzenia nastroju, lękowe i zaburzenia psychiczne. Forma pomocy indywidualnej udzielanej indywidualnym osobom polegała na motywowaniu osób uzależnionych i członków ich rodzin. Z konsultacji psychologa korzystali także pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kętrzynie. Specjalista przeprowadził konsultacje domowe w 18 przypadkach oraz wykonał 18 klinicznych diagnoz klinicznych łącznie z opracowaniem opinii.

Terapeuta uzależnień prowadził konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu, ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie, osób współuzależnionych oraz DDA. Terapeuta w 2023r. przeprowadził 300 h dyżurów podczas których udzielono 234 konsultacji dla 55 osób. Specjalista udzielił pomocy w zakresie motywowania osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w specjalistycznych placówkach leczenia uzależnień, motywował osoby spożywające alkohol ryzykownie i szkodliwie do zmiany wzorca picia, udzielał wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym. Konsultował w zakresie wsparcia ofiarom i sprawcom przemocy.

Psychoterapeuta w 2023 r. w ramach prowadzonej działalności edukacyjno - terapeutycznej wykonał 579 godzin dyżurów, w konsultacjach uczestniczyło 56 osób. Udzielone wsparcie dotyczyło rozpoznań: uzależnienia od alkoholu, uzależnień behawioralnych, zaburzeń adaptacyjnych, depresji, zaburzeń odżywiania oraz zaburzeń osobowości. Działalność związana była z dokonywaniem wstępnej diagnozy problemów oraz opracowaniem planu pracy dla osób zgłaszających się do Punktu Konsultacyjnego, wsparciem osób i rodzin z grupy szczególnego ryzyka oraz motywowanie ich do podjęcia psychoterapii, prowadzeniem psychoedukacji indywidualnej dla osób dorosłych będących w kryzysie. Ponadto udzielono również pomocy w formie konsultacji psychoterapeutycznych rodzinom w kryzysie, które zmagaly się z trudnościami wynikającymi m.in. z deficytów zasobów rodzicielskich oraz z wczesnodziecięcych śladów swoich osobistych doświadczeń z przemocy co pozostawiło poważne trudności w ich obecnym funkcjonowaniu i nadal wpływa na odtwarzanie destrukcyjnych wzorów wychowawczych w relacji ze swoimi dziećmi.

GKRPA w roku sprawozdawczym również współpracowała z Zespołem Interdyscyplinarnym, przedstawiciel brał czynny udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego. W stosunku do osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny GKRPA prowadzi postępowanie na wniosek rodziny, sąsiadów, instytucji, policji i kuratora sądowego, którego celem jest udzielenie pomocy osobie bezpośrednio dotkniętej problemem uzależnienia oraz jej rodzin. i w przypadku osób uzależnionych od alkoholu stosujących przemoc niezwłocznie kieruje wnioski do sądu w celu zastosowania leczenia odwykowego. W 2023 r. do GKRPA złożono 35 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. Wnioski Zobowiązania do leczenia odwykowego w stosunku do osób nadużywających alkoholu rozpatrywane są podczas spotkania zespołu motywacyjno - interwencyjnego w skład, którego wchodzi dwóch przedstawicieli GKRPA. Celem zespołu jest motywowanie do podjęcia leczenia osób nadużywających alkoholu zgłaszanych wnioskiem do Komisji. Zespół w drodze procedury, kieruje również osoby zgłoszone na badanie do biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

Przedstawiciel GKRPA powoływany był do grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych w związku z wszczętą w rodzinach procedurą „Niebieskie Karty”, monitoruje postępowanie dotyczące procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.

W roku sprawozdawczym ze środków Gminy Miejskiej Kętrzyn w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani dla Miasta Kętrzyn na rok 2023 zrealizowanych zostało wiele działań profilaktycznych, m.in.:

- 1. Mikołajkowe Warsztaty Profilaktyczne grudzień 2023 r.** Warsztaty polegały na cyklu zajęć promujących zdrowy styl życia, o charakterze artystyczno- profilaktyczno – edukacyjnym pn. „Mikołaj Święta Świętuje” oraz realizacja autorskiego programu wzmacniająco – profilaktycznego pn. „Akceptuję ludzi, toleruje (nie wszystkie) ich zachowania, jestem asertywny i silny” w Szkołach Podstawowych w Kętrzynie skierowanych do dzieci i młodzieży. Warsztaty realizowano zgodnie z poniższym harmonogramem:

1. 04.12.2023r.-Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina”, ul. Wierzbowa 2,11-400 Kętrzyn,

2. 05.12.2023r.-Przedszkole Miejskie „Malinka”, ul. O. Westerplatte 16, 11-400 Kętrzyn,
3. 12.12.2023r.-Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Marii Zientary – Malewskiej z oddziałem przedszkolnym, ul. Ogrodowa 2a, 11-400 Kętrzyn,
4. 13.12.2023r.-Szkoła Podstawowa nr 1 im. Feliksa Nowowiejskiego, ul. M Kopernika 12, 11-400 Kętrzyn,
5. 14.12.2023r.-Szkoła Podstawowa nr 4 im Stanisława Moniuszko, ul. S. Moniuszki 1, 11-400 Kętrzyn,
6. 15.12.2023r.- Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi, ul. K. Wielkiego 12, 11-400 Kętrzyn.

Warsztaty w każdej w/w Szkole Podstawowej i Przedszkolu trwały 7 godzin lekcyjnych tj. 315 minut.

2. Wsparcie finansowe **konkursu plastycznego** zorganizowanego w Szkole Podstawowe nr 1 w Kętrzynie dla uczniów klas 1-5 z tematyki przeciwdziałania przemocy pn. **„Razem bez przemocy”**. Celem konkursu było promowanie wspólnych działań minimalizujących ryzyko wystąpienia przemocy rówieśniczej, nabywanie umiejętności asertywnej postawy i radzenia sobie w sytuacjach konfliktów rówieśniczych, zapobieganie destrukcyjnym zachowaniom oraz nieprawidłowym relacjom społecznym. Do komisji konkursowej wpłynęło 97 prac.
3. Finansowanie szkoleń z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy dla członków zespołu interdyscyplinarnego, nauczycieli, policji, pracowników pomocy społecznej. W miarę potrzeb i możliwości finansowych szkolone są osoby, które bezpośrednio pracują z osobami uzależnionymi od alkoholu i członkami rodzin, a także pracujących z osobami doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc. Ze szkoleń korzystają również osoby pracujące bezpośrednio z dziećmi i młodzieżą, zdobywają dzięki temu nowe wiadomości i doświadczenia w pracy. Konieczność uczestniczenia w różnych szkoleniach wynika ze zmian przepisów prawa oraz tworzenia się coraz to nowych zadań, które gminy mają obowiązek realizować.
4. Szkolenie dla Zespołu Interdyscyplinarnego i przedstawicieli instytucji pomocowych- wrzesień 2023 r. W związku z wejściem 22 czerwca 2023 roku w życie znowelizowanej Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej pojawiły się liczne nowe zadania zarówno dla zespołów interdyscyplinarnych, jak również grup diagnostyczno-pomocowych (wcześniej roboczych). Mnogość tych zadań spowodowała zmianę dotychczasowego dokumentowania zarówno pracy zespołów jak i grup diagnostyczno-pomocowych. Ponadto

ustawa wprowadziła obowiązkowe szkolenia dla członków Zespołów Interdyscyplinarnych (w terminie 12 miesięcy od powołania nowych ZI), jak również dla grup diagnostyczno-pomocowych

5. Warsztaty dla nauczycieli ze szkół podstawowych, pn. „Uzależnienia chemiczne i behawioralne, przemoc w tym cyberprzemoc w szkole podstawowej: jak zauważać, przeciwdziałać i pracować
6. Szkolenie 16 godzinne dla 26 pedagogów z kętrzyńskich szkół pn. „Elastyczność psychologiczna nauczycieli oraz kontekstualne nauki o zachowaniu jako narzędzia do przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym w szkole” marzec 2023r. Szkolenie odbyło się w Szkole Podstawowej nr 5 w Kętrzynie w dniach 25 oraz 26 marca 2023 r. Szkolenie przeprowadził Michał Maciejak z Fundacji „Owoc spotkania”.
7. W roku sprawozdawczym zostały przeprowadzone warsztaty w I Liceum Ogólnokształcącym im. Wojciecha Kętrzyńskiego dla pedagogów, uczniów oraz ich rodziców- interwencja kryzysowa- marzec- kwiecień 2023r. Szkolenie miało na celu wzmocnienie i ukazanie dobrostanu psychicznego, odporności i elastyczności psychicznej młodych ludzi, wzmocnienie poczucia własnej wartości jako czynników wspierających proces radzenia sobie ze stresem, wzmocnienie umiejętności społecznych związanych z komunikacją i asertywnością. Udział w warsztatach wzięło 371 osób.
8. Dofinansowanie udziału dzieci i młodzieży ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Kętrzynie w spektaklu profilaktyczno- dydaktycznym pn. „Hejter” oraz „dzieci@sieci”- listopad 2023 r. Przedstawienie podczas, którego poruszono tematykę cyberprzemocy oraz konsekwencji związanych z szerzeniem mowy nienawiści w sieci, obejrzało 156 uczniów. Aktorzy uświadamiali widzom , jakie emocje u ofiar może rodzić cyberprzemoc- bezradność, początki sięgania po używki a nawet próby samobójcze. Widzowie poznali sposoby na radzenie sobie z hejtem w sieci i przeciwnościami z nim związanymi, o samoakceptacji i o tym jak ważny jest kontakt z drugim człowiekiem. Uczniowie dowiedzieli się jak wzmacniać relacje w grupie oraz jak pielęgnować czynniki chroniące w środowisku szkolnym.
9. Konkurs pieśni patriotycznych w Szkole Podstawowej nr 5 - listopad 2023 r. Konkurs skierowany był do całej społeczności uczniowskiej Szkoły Podstawowej nr 5 w Kętrzynie. Przygotowania do konkursu stanowiły funkcję integracyjną, profilaktyczną zapobiegającą zagrożeniom związanym z cyberuzależnieniami i używkami oraz funkcję rozwijającą świadomość patriotyczną. Konkurs miał na celu przyczynienie się do wychowania

pokolenia świadomych, odpowiedzialnych i zaangażowanych obywateli, którzy szanują swoją ojczyznę i jej wartości. Uczniowie biorący udział w zadaniu mieli okazję do wymiany doświadczeń, nawiązywania bliższych kontaktów z rówieśnikami i nauczycielami i budowania wspólnoty, która stanowi niezwykle istotny czynnik chroniący.

10. Wsparcie finansowe konkursu międzyprzedszkolnego pn. „Szansa na Sukces” zorganizowanego przez Przedszkole Integracyjne „Malinka” w Kętrzynie dla przedszkolaków z miasta Kętrzyn - marzec 2023r. Celem konkursu było wzmocnienie kompetencji indywidualnych oraz pewności siebie w kontaktach międzyludzkich, wzmocnienie czynników chroniących przy jednoczesnej redukcji czynników ryzyka mogących zaburzyć prawidłowy proces wychowania, zaangażowanie rodziców w przygotowanie dzieci do konkursu i pokazanie alternatywnych form spędzania czasu z dziećmi, kształtowanie umiejętności współzawodnictwa zgodnego z zasadą „Fair play”.

Poradnia Leczenia Uzależnień

Poradnia Leczenia Uzależnień świadczy pomoc terapeutyczną skierowaną do osób dorosłych i młodzieży:

- terapia osób uzależnionych od alkoholu i/ lub innych substancji psychoaktywnych,
- terapia uzależnień behawioralnych,
- terapia osób współuzależnionych i DDA,
- wsparcie i poradnictwo osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- edukację osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wskazane działania są podstawowymi i głównymi zadaniami realizowanymi w ramach działalności Poradni Leczenia Uzależnień.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Poza obligatoryjnymi działaniami na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej aktywnie współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie wspierania rodzin z problemem przemocy. W swojej ofercie posiada bezpłatne poradnictwo prawne i wsparcie psychologiczne. Co roku podejmuje działania zmierzające do realizacji oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Każdorazowo na wniosek Zespołu Interdyscyplinarnego czy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kętrzynie zapewnia schronienie osobom będącym w kryzysie,

w tym uwikłanych w przemoc domową. W roku objętym sprawozdaniem została skierowana jedna osoba do Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Działania profilaktyczne podejmowane przez placówki oświatowe w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie Miasta.

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE ZREALIZOWANE W SZKOLE PODSTAWOWEJ NUMER 1 IM. FELIKSA NOWOWIEJSKIEGO W 2023 ROKU							
Lp.	Termin realizacji zadania	Nazwa zadania	Liczba uczniów biorących udział	Wiek uczestników	Dane realizatora	Wskazanie na rodzaj profilaktyki: - Uniwersalna - Selektywna - Wskazująca	Uwagi
1.	Luty 2023	Profilaktyka uzależnień- Jak powiedzieć NIE	100	13-14	Justyna Ludwiczak- Wdzięczna Patrycja Ogrodnik	Wskazująca	
2.	Luty 2023	TV Story, o bezpieczeństwie w mediach słów kilka.	100	15	Jolanta Sokołowska	Wskazująca	
3.	Marzec 2023	W sidłach-grupy młodzieżowe i sekty	50	15	Jolanta Sokołowska	Wskazująca	
4.	Marzec 2023	Sztuka asertywności.	100	11	Justyna Ludwiczak- Wdzięczna	Uniwersalna	
5.	Kwiecień 2023	Niebieska Jedynka- kwiecień miesiącem autyzmu	280	7-9	Ewelina Konieczna Iwona Kocisz Patrycja Ogrodnik Magdalena Kobylińska	Uniwersalna	
6.	Kwiecień 2023	Jak mądrze gospodarować swoim czasem i planować	50	12	Jolanta Sokołowska	Uniwersalna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

		obowiązki?					
7.	Maj 2023	Woda – żywioł, z którym nie ma żartów.	50	11	Jolanta Sokołowska	Uniwersalna	
8.	Maj 2023	Jak mądrze planować swoje zadania?	50	11	Jolanta Sokołowska	Uniwersalna	
9.	Maj 2023	Moja rodzina.	280	7-10	Beata Borowska Dorota Szakiel Renata Gołębiewska Jolanta Sokołowska	Uniwersalna	
10.	Maj 2023	Rowerowy Maj !	500	7-15	Anna Korenik Karolina Kosiorek Ewelina Konieczna	Uniwersalna	
11.	Czerwiec 2023	Bezpieczny wypoczynek.	280	7-9	Wychowawcy klas	Uniwersalna	
12.	Wrzesień 2023	Koleżeństwo – integracja w klasie.	320	9-11	Wychowawcy klas	Uniwersalna	
13.	Wrzesień 2023	Bezpieczna droga do szkoły.	280	7-9	Jolanta Sokołowska	Uniwersalna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

14.	Wrzesień 2023	Bezpieczni w internecie.	280	7-9	Nauczyciele świetlicy	Uniwersalna	
15.	Wrzesień 2023	Szanuję i bezpiecznie nie publikuję!	433	9-15	Andrzej Kliszewicz	Uniwersalna	
16.	Październik 2023	Budowanie relacji w zespole klasowym.	240	11-13	Sylwia Oleksiak Bogusława Saik	Uniwersalna	
17.	Listopad 2023	Cyberprzemoc.	120	10-13	Sylwia Oleksiak Wychowawcy klas	Uniwersalna	
18.	Listopad 2023	Bezpieczeństwo dzieci w sieci.	280	7-9	Iwona Kocisz Wychowawcy klas	Uniwersalna	
19.	Listopad 2023	Profilaktyka uzależnień.	430	9-14	Wychowawcy klas	Uniwersalna Wskazująca	
20.	Grudzień 2023	Palenie papierosów = profilaktyka	120	12-14	Wychowawcy klas	Uniwersalna	
21.	Grudzień 2023	Zdrowe odżywianie – wiem co jem.	153	11-14	Sylwia Oleksiak Wychowawcy klas	Uniwersalna	
22.	Grudzień 2023	Warsztaty psychologiczne- Budowanie relacji w zespole klasowym,	164	12-14	Wychowawcy klas	Uniwersalna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE W SZKOLE PODSTAWOWEJ NUMER 3 IM. ZIENTARY MALEWSKIEJ W 2023 ROKU							
Lp.	Termin realizacji zadania	Nazwa zadania	Liczba uczniów biorących udział	Wiek uczestników	Dane realizatora	Wskazanie na rodzaj profilaktyki: - Uniwersalna - Selektywna - Wskazująca	Uwagi
1.	Marzec 2023	Uzależnienia behawioralne	58	12-14	Małgorzata Jaświn	Uniwersalna	
3.	Maj 2023	Profilaktyka uzależnień	58	13-15	Małgorzata Jaświn	Uniwersalna	
4.	Czerwiec 2023	Stop przemocy – Lubię Cię	135	10-15	Małgorzata Jaświn	Uniwersalna	
5.	Październik 2023	Koleżeństwo – integracja w klasie	107	7-9	Małgorzata Jaświn	Uniwersalna	
6.	Listopad 2023	Cyberprzemoc	199	10-16	Dorota Mendala	Selektywna	
7.	listopad 2023	Bezpieczeństwo dzieci w sieci	107	7-9	Małgorzata Jaświn	Selektywna	
8.	Listopad 2023	Stop przemocy	32	9, 12	Małgorzata Jaświn	Uniwersalna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

10.	Listopad/grudzień	Z kulturą za pan brat	92	12-14	Małgorzata Jaświn	Uniwersalna	
11.	Grudzień 2023	Nie pal przy mnie proszę	50	11-12	Małgorzata Jaświn	Uniwersalna	
12	Grudzień 2023	Warsztaty psychologiczne	110	12-16	Andrzej Piasecki	Selektywna	
13.	Grudzień/styczeń	Konwencja o prawach dziecka	96	11-13	Małgorzata Jaświn	Uniwersalna	
14.	Styczeń 2024	Trzymaj Formę	61	11, 13, 14	Małgorzata Jaświn	Uniwersalna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE W SZKOLE PODSTAWOWEJ NUMER 4 IM. STANISŁAWA MONIUSZKI W 2023 ROKU							
Lp.	Termin realizacji zadania	Nazwa zadania	Liczba uczniów biorących udział	Wiek uczestników	Dane realizatora	Wskazanie na rodzaj profilaktyki: - Uniwersalna - Selektywna - Wskazująca	Uwagi
1.	Luty 2023	Profilaktyka uzależnień- Jak powiedzieć NIE	119	13-14	Daniel Sapiński	Uniwersalna	
2.	Luty 2023	Bezpieczeństwo w sieci	69	12	Grażyna Głowacka	Uniwersalna	
4.	Marzec 2023	Bezpieczeństwo w sieci	24	11	Grażyna Głowacka	Uniwersalna	
5.	Marzec 2023	Radość Młodość Zdrowie – turnieje sportowo zdrowotne klas I-III	161	7-9	Grażyna Głowacka Lucyna Długosz Wioleta Sosnowska	Uniwersalna	
7.	Maj 2023	Promocja zdrowia – Trzymaj formę	161	7-9	Wioleta Sosnowska	Uniwersalna	
9.	Maj 2023	Rowerowy Maj !	495	7-15	Katarzyna Piątkiewicz Adam Solecki	Uniwersalna	
10.	Czerwiec 2023	Bezpieczny wypoczynek	495	7-15	Grzegorz Czerwiński Grażyna Głowacka Wychowawcy klas	Uniwersalna	
11.	Wrzesień 2023	Koleżeństwo –	7 i 10	77	Wychowawcy klas	Uniwersalna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

		integracja w klasie					
13.	Październik 2023	Godzina dla Młodych Głów - program profilaktyczny na cały rok szkolny	7-15	411	Grażyna Głowacka Sabina Syroka Wychowawcy klas	Uniwersalna	
14.	Listopad 2023	Cyberprzemoc	152	10-15	Adam Solecki Wychowawcy klas	Uniwersalna	
15.	Listopad 2023	Bezpieczeństwo dzieci w sieci –	146	7-9	Katarzyna Piątkiewicz Wychowawcy klas	Uniwersalna	
16.	Listopad 2023	Profilaktyka uzależnień wystawa	411	7-15	Lucyna Długosz	Uniwersalna	
17.	Grudzień 2023	Nie pal przy mnie proszę	164	12-15	Lucyna Długosz Wychowawcy klas	Uniwersalna	
18.	Grudzień 2023	Warsztaty psychologiczne- Budowanie relacji w zespole klasowym,	164	12-15	Andrzej Piasecki	Uniwersalna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE ZREALIZOWANE W SZKOLE PODSTAWOWEJ NUMER 5 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI w KĘTRZYNIE IM. MACIEJA KALENKIEWICZA KOTWICZA W 2023 ROKU							
1. Lp.	Termin realizacji zadania	Nazwa zadania	Liczba uczniów biorących udział	Wiek uczestników	Dane realizatora	Wskazanie na rodzaj profilaktyki: - Uniwersalna - Selektywna - Wskazująca - Inna	Uwagi
2.	styczeń	Ogólnoszkolne spotkanie rodziców z terapeutą uzależnień dotyczące uzależnień behawioralnych.	Trudno określić	Rodzice uczniów	Pedagog szkolny, terapeuta Daniel Sapiński	Uniwersalna	
3.	styczeń- czerwiec Wrzesień-grudzień	Realizacja programu profilaktyczno-edukacyjnego „Złapany w sieć”	Ok. 80 uczniów	11-14 lat	Witold Jałoszewski	uniwersalna	
4.	luty	konkurs profilaktyczny „Bezpieczny Internet”	15 uczniów	7-9 lat	Witold Jałoszewski Ewelina Grymuza	uniwersalna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

5.	Luty/marzec	Przeprowadzenie i opracowanie wyników badania diagnostycznego on-line uczniów klas 4-8 pt. „MŁODE GŁOWY. OTWARCIE O ZDROWIU PSYCHICZNYM” we współpracy z fundacją UNAWEZA,	220 uczniów	9-14 lat	Pedagog, psycholog szkolny, n-le informatyki	uniwersalna	
6.	marzec	Zajęcia uczniów z panią psycholog Ewą Jurkiewicz funkcjonariuszem Warmińsko – Mazurskiego Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej nt. Porozumienie bez przemocy,	20 uczniów	13-14 lat	Pedagog szkolny	selektywna	
7.	marzec	Europejski Dzień Mózgu	54 uczniów	10 lat	Aneta Machniewska Natalia Mackiewicz Bartosz Machniewski	uniwersalna	
8.	Marzec/kwiecień	We współpracy z Powiatowym Ośrodkiem Wspierania i Rozwoju Edukacji w Kętrzynie szkoła uczestniczyła w projekcie	440 uczniów	7-14 lat	Pedagog, psycholog szkolny, n-le informatyki	uniwersalna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

		powiatowym „badania przesiewowe uczniów szkół podstawowych w zakresie diagnozy skali zjawiska agresji i przemocy”.					
9.	Kwiecień/ maj	Przeprowadzono lekcje wychowawcze w Powiatowej Komendzie Policji w Kętrzynie. Zajęcia prowadzili funkcjonariusze Policji.	70 uczniów	12-14 lat	Pedagog szkolny	uniwersalna	
10.	kwiecień	Miejskie obchody Światowego Dnia Świadomości Autyzmu	60 uczniów	7-14 lat	Nauczyciele współorganizujący proces kształcenia	uniwersalna	
11.	maj	Udział w kampanii promującej zdrowy tryb życia „Rowerowy maj”		7-14 lat	Bartosz Machniewski Andrzej Graczyk	uniwersalna	
12.	wrzesień	„Terapeutyczna jazda konna”	28 dzieci i 6 opiekunów	7-14 lat	Członkowie Stowarzyszenia na rzecz dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych „Sobotniki	selektywna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

13.	Wrzesień - grudzień	Ogólnopolski projekt edukacyjny Z pętelką po zdrowie - kształtowanie świadomości dzieci w zakresie zdrowia psychicznego i fizycznego;	16 uczniów	7 lat	Ewelina Grymuza Agnieszka Cejmer	uniwersalna	
14.	Wrzesień - grudzień	Ogólnopolski projekt edukacyjny Sztuka emocji - przybliżenie i oswojenie dzieci ze światem uczuć i emocji za pomocą sztuki w różnych formach;	16 uczniów	7 lat	Ewelina Grymuza Agnieszka Cejmer	uniwersalna	
15.	Wrzesień - grudzień	Realizacja Programu Certyfikowanego „Szkoła Myślenia Pozytywnego”	440 uczniów	7-14 lat	Psycholog szkolny, wychowawcy klas	uniwersalna	
16.	Wrzesień - grudzień	Ogólnopolski projekt edukacyjny Bajki pomagajki - ochrona i wzmocnienie rozwoju psychicznego dziecka.	16 uczniów	7 lat	Ewelina Grymuza Agnieszka Cejmer	uniwersalna	
17.	Wrzesień - grudzień	Realizacja projektu edukacyjnego „Klasa w terenie” – profilaktyka prozdrowotna	19 uczniów	7 lat	Joanna Zapaśnik Katarzyna Mikutowicz Agata Zabłocka	uniwersalna	
18.	Cały rok	Działalność Szkolnego Koła Krajoznawczo- Turystycznego oparta na promocji zdrowego stylu życia oraz przestrzegania norm i zasad	20 uczniów	10-14 lat	Andrzej Graczyk Bartosz Machniewski	uniwersalna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

		współzycia społecznego:					
19.	Cały rok	Uczestnictwo w programie „Program dla szkół”	308 uczniów	7-12 lat	Witold Jałoszewski	uniwersalna	
20.	Cały rok	Udział w programie „Razem w klasie”	150 uczniów	7-14 lat	Nauczyciele Pedagog/psycholog szkolny	uniwersalna	
21.	Cały rok	Funkcjonowanie kącika prawnego, uczniowie dowiadują się o konsekwencjach prawnych czynów zabronionych,	440 uczniów	7-14 lat	Pedagog szkolny Psycholog Pedagog specjalny	uniwersalna	
22.	październik	konkurs profilaktyczny – „Przemoc niejedno ma imię”	ok. 50 uczniów	7-9 lat	Pedagog szkolny Psycholog Pedagog specjalny Wychowawcy klas	uniwersalna	
23.	październik	Udział w IX Paraolimpiadzie	12 uczniów	9-14 lat	Aneta Machniewska Natalia Mackiewicz Bartosz	uniwersalna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

					Machniewski		
24.	październik	Spotkanie z funkcjonariuszami KPP w Kętrzynie na temat zagrożeń związanych z zażywaniem substancji zabronionych, właściwych zachowań w świecie wirtualnym i względem innych oraz konsekwencji prawnych za popełnione czyny karalne.	81 uczniów	13-14 lat	Pedagog szkolny, funkcjonariusze KPP	uniwersalna	
25.	grudzień	Szkolne obchody Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnościami	420 uczniów	7 -14 lat	Nauczyciele współorganizujący proces kształcenia, specjaliści	uniwersalna	

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE ZREALIZOWANE W ROKU 2023 W MIEJSKIM PRZEDSZKOLU „SMERFOWA KRAINA” W KĘTRZYNIE						
Termin realizacji zadania	Nazwa zadania	Liczba uczestników biorących udział	Wiek uczestników	Dane realizatora	Wskazanie na rodzaj profilaktyki: - uniwersalna - selektywna - wskazująca	Uwagi
18.12.2023 r.	Szkolenie Rady Pedagogicznej	11	25-60	POWRiE w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak
IX-XII 2023 r.	„Przyjaciele Zippiego” Międzynarodowy Program Promocji Zdrowia Psychicznego	25	6 lat	Poradnia Pedagogiczno - Psychologiczna w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak
I-XII 2023 r.	Zbieranie nakrętek dla potrzebujących dzieci	300	1-90	Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina” w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak
05.01.2023 r.	„Ja i moja rodzina” – konkurs plastyczny	5	5-6 latki	Zespół szkolno-przedszkolny w Aleksandrii	Uniwersalna	Brak
27.04.2023 r.	„Dlaczego warto pić wodę?” - konkurs plastyczny	3	5 latki	Organizator programu „Mamo, tato, wolę wodę”	Uniwersalna	Brak
29.05.2023 r.	„Wartości ukryte w świecie bajek” – ogólnopolski konkurs plastyczny	3	5 latki	Przedszkole Publiczne nr 3 w Pile	Uniwersalna	Brak
2023 r.	„Zdrowe piątki” promowanie zdrowego stylu odżywiania.	25	6 latki	Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina” w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

04.12.2023 r.	Warsztaty integracyjne – Budujemy wioskę św. Mikołaja	Wszystkie grupy przedszkolne	3-6 latki	Andrzej Piasecki – Profiart	Uniwersalna	Brak
05.2023 r.	Kampania „Rowerowy maj” Kreowanie nawyków transportowych, ochrony środowiska i zdrowego stylu życia.	Wszystkie grupy przedszkolne, pracownicy przedszkola	3 - 60 latki	Głównym organizatorem kampanii jest Miasto Gdańsk. Organizatorem lokalnym kampanii jest Miasto Kętrzyn	Uniwersalna	Brak
23.02.2023 r.	„Porozmawiajmy o emocjach”	25	4-5 latki	Poradnia Pedagogiczno - Psychologiczna w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak
27.01.2023 r.	Zajęcia bajkoterapeutyczne	25	4-5 latki	Pedagog specjalny Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina” w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak
20.11.2023	Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka	Wszystkie grupy przedszkolne	3-6	Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina” w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak
16.11.2023 r.	Dzień Tolerancji	Wszystkie grupy przedszkolne	3-6	Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina” w Kętrzynie/ Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak
21.11.2023 r.	Dzień Życzliwości	Wszystkie grupy przedszkolne	3-6	Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina” w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak
Wrzesień 2023 r.	Udział w akcji „Sprzątanie świata”	Wszystkie grupy przedszkolne,	3-60	Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

		nauczyciele				
2023 r.	„Mały miś w świecie wielkiej literatury”	75	3-6 latki	Aneta Konefał, dyrektor Przedszkola Publicznego nr 1 w Kolbuszowej	Uniwersalna	Brak
30.09.2023 r.	Europejski Dzień Sportu	Wszystkie grupy przedszkolne	3-6 latki	Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak
25-30.09.2023 r.	Europejski Tydzień Sportu Szkolnego	20	5-6 latki	Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak
24.09.2023 r.	Międzynarodowy Dzień Osób Głuchych i Języka Migowego	20	5-6 latki	Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak
04.10.2023 r.	Udział w IV edycji akcji „Sprzątamy dla Polski	Wszystkie grupy przedszkolne	3-6 latki	Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak
16.10.2023 r.	Międzynarodowy Dzień Białej Laski	20	5-6 latki	Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak
24.10.2023 r.	Spotkanie z policjantem. Zapoznanie dzieci z ogólnym pojęciem bezpieczeństwa.	20	5-6 latki	Grupa Smerfy	Uniwersalna	Brak

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

17.10.2023 r.	Wycieczka do Wilczego Szańca . Uświadomienie roli zwierząt w życiu człowieka, uwrażliwienie na piękno przyrody, krzewienie postaw patriotycznych	20	5-6 latki	Grupa Smerfy	Uniwersalna	Brak
cały rok	„Akiliada- Olimpiada na cztery pory roku	20	5-6 latki	Grupa Smerfy	Uniwersalna	Brak
Listopad 2023r	Udział w akcji „Bohater ON- włóż historię”- krzewienie postaw patriotycznych, budowanie wrażliwości społecznej.	70	4-6 latki	Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak
Październik/ listopad 2023r	Udział w projekcie edukacyjnym „Blżej pieska” i zbiórka karmy ze schroniska w Pudwągach Niesienie pomocy potrzebującym zwierzętom, uczenie właściwego zachowania wobec innych.	20	5-6 latki	Grupa Smerfy	Uniwersalna	Brak

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

cały rok	Udział w ogólnopolskiej akcji „Zdrowo i sportowo”	20	5-6 latki	Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak
cały rok	Innowacja pedagogiczna „Pyszne i zdrowe- kulinarne przysmaki przedszkolaków” – promowanie zdrowego stylu życia.	20	5-6 latki	Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak
Grudzień 2023r	Udział w projekcie edukacyjnym „Necio.pl - zapoznanie dzieci z internetem oraz uwrażliwienie na zagrożenia związane z korzystaniem z sieci.	20	5-6 latki	Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak
Grudzień 2023r	Bądź z innej bajki”- kampania o bezpieczeństwie w sieci	20	5-6 latki	Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak
Grudzień 2023r	Udział w konkursie pt.„Anioły” org. Miejskie Przedszkole Integracyjne Malinka w Kętrzynie	6	4-6 latki	Miejskie Przedszkole Integracyjne „Malinka” w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

cały rok	„Akademia Krokieta i Lamy- gimnastyka z Mery z kamery Program z zakresu profilaktyki zdrowia	Wszystkie grupy przedszkolne	3-6 latki	Akcja ogólnopolska	Uniwersalna	Brak
30.09.2023r.	Zajęcia sportowe poprowadzone przez tatę Aleksandra S.	20	5-6 latki	Grupa Smerfy	Uniwersalna	Brak
Grudzień 2023 r.	Przygotowanie kartek świątecznych dla podopiecznych z Domu Pomocy Społecznej w Kętrzynie	49	4-5 latki	Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina” w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak
Październik 2023 r.	Zbiórka karmy dla zwierząt ze schroniska w Pudwągach	25	5 latki	Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina” w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak
Listopad 2023 r.	Udział w akcji MEiN „Szkoła do hymnu”	Wszystkie grupy przedszkolne	3-6 latki	Akcja Ministerstwa Edukacji i Nauki	Uniwersalna	Brak
Kwiecień 2023 r.	Konkurs „Eko- Moda”	24	4 latki	Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina” w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak
11.04-21.04.2023 r.	Projekt badawczy „Marchewka”	24	4 latki	Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina” w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

2023 r.	„Mogę być kim chcę”	25	3	Społeczność Bliżej Przedszkola	Uniwersalna	Brak
2023 r.	Innowacja pedagogiczna - „Grupa wsparcia Razem Możemy Więcej” - wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	22	3-6	Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina” w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak
Kwiecień 2023 r.	Dzień świadomości autyzmu - propagowanie wiedzy na temat Autyzmu i budowanie wrażliwości społecznej	Wszystkie grupy przedszkolne		Miejskie Przedszkole Integracyjne „Smerfowa Kraina” w Kętrzynie	Uniwersalna	Brak

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE ZREALIZOWANE W ROKU 2023 W MIEJSKIM PRZEDSZKOLU INTEGRACYJNYM "MALINKA" W KĘTRZYNIE				
L.p.	Termin realizacji zadania	Nazwa zadania	Liczba uczniów biorących udział	Wiek uczestników
1.	19.01.2023r.	Dzień Babci i Dziadka. Cel: wzmacnianie więzi rodzinnych i szacunku do osób starszych, docenienie ich wielkiej roli w społeczeństwie, wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji, wspomaganie wychowawczej roli rodziny, ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych.	90	3-6 latki
2.	23.01.2023r.	„Bezpieczne ferie” - spotkanie z policjantami. Cel: przypomnienie i utrwalenie zasad bezpiecznej zabawy na śniegu i lodzie, wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych.	90	3-6 latki
3.	II-VI.2023 r	Realizacja Projektu Edukacyjnego “Zabawa w spokojny umysł” - „Radość” - „Wdzięczność” - „Strach” - „Zazdrość” - „Umiem się dzielić”	21	5-6 latki

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

		Cel: dostarczenie dzieciom w wieku przedszkolnym oraz wczesnoszkolnym oraz ich wychowawcom wiedzy na temat prostych technik Mindfulness oraz narzędzi i inspiracji do rozwijania kompetencji emocjonalnych, a przede wszystkim obserwowania, rozpoznawania, rozumienia, a także akceptowania reakcji emocjonalnych u siebie i u innych.		
4.	I-VI.2023 r	Międzynarodowy Projekt Edukacyjny, pt. „Mały Miś w świecie wielkiej literatury” , org. Dyrektor Przedszkola Publicznego nr 1 w Kolbuszowej oraz Grupa MAC S.A. Cel: Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro, kształtowanie właściwych postaw, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie, profilaktyka agresji, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych.	71	4-6 latki
5.	07.02.2023r.	„Dzień bezpiecznego Internetu” Cel: wpajanie od najmłodszych lat zasad bezpiecznego korzystania z Internetu, komputera i telefonu, profilaktyka agresji, zdrowy styl życia, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań.	41	4- 6 latki
6.	17.02.2023r.	„Światowy Dzień Kota” Cel: uwrażliwienie dzieci na problem bezdomnych i głodujących zwierząt, wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na dobro uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji, przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowa i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych.	90	3-6 latki
7.	24.02.2023r.	Zajęcia na temat emocji, pt. "Gdy wpadam w złość". Cel: poznanie świata emocji, poznanie złości i jej wpływu na ludzkie zachowanie, przygotowanie dzieci do rozpoznawania i nazywania emocji swoich oraz innych osób, rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze złymi emocjami, określanie czy dana emocja wspiera nas w życiu, czy utrudnia je nam, profilaktyka agresji, przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i	25	4 latki

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

		zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych.		
8.	08.03.2023r.	„Dzień Kobiet” Cel: podkreślenie roli kobiet w naszym życiu, wzbudzenie szacunku do kobiet wykonujących różne zawody, wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji, przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych.	90	3-6 latki
9.	20.03.2023 r.	„Dzień Kolorowej Skarpetki czyli Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa” Cel: przełamywanie stereotypów związanych z wadą genetyczną; przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych.	90	3-6 latki
10.	03.04.2023r.	„Światowy Dzień Świadomości Autyzmu” Cel: podnoszenie świadomości społecznej i propagowania wiedzy na temat autyzmu; zwrócenie uwagi na potrzebę większej empatii i tolerancji, przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych, wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro.	90	3-6 latki
11.	04.04.2023r. 05.04.2023r. 05.04.2023r. 06.04.2023r. 07.04.2023r. 07.04.2023r	Cykl zajęć w ramach realizacji tematu kompleksowego, pt. „Wielkanoc”. Cel: utrwalanie tradycji wielkanocnych, przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę,	25	4 latki

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

		dobro i piękno, wspomaganie wychowawczej roli rodziny.		
12.	V. 2023r.	Realizacja Interdyscyplinarnego Projektu Edukacyjnego "Migowy dla dzieci" organizowanego przez MiguMig- zabawy z językiem migowym- IV Modul Cel: budowanie świadomości oraz kompetencji związanych z polskim językiem migowym wśród dzieci słyszących, - wzbogacenie codziennej pracy z dziećmi o elementy polskiego języka migowego, - rozwijanie otwartości, empatii i pewności siebie w otaczającym dzieci świecie, - przeciwdziałanie społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych, - poszerzenie warsztatu pracy nauczycieli, pedagogów i specjalistów.	21	5-6 latki
13.	12.05.2023r.	Wizyta w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kętrzynie. Cel: zapoznanie dzieci z działalnością biblioteki, rozbudzanie zainteresowań czytelniczych i kształtowanie poczucia szacunku dla książek, profilaktyka agresji (wzorowanie się na pozytywnych bohaterach literackich), przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych, wspomaganie wychowawczej roli rodziny.	50	3-4 latki
14.	22-31.05.2023r.	Udział w XII edycji wydarzenia MOVE Week (Tydzień Ruchu); Cel: promowanie zdrowia i aktywności fizycznej, zdrowy styl życia, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci.	90	3-6 latki
15.	28.05.2023r.	Udział w Akeji, pt. "Trzy godziny dla rodziny" w kętrzyńskim amfiteatrze - występ artystyczny. Cel: wspomaganie wychowawczej roli rodziny, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań.	90	3-6 latki
16.	29.05-2.06.2023r	Realizacja programu profilaktycznego "Czyste powietrze wokół nas" Cel: . Zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie	41	5-6 latki

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

		w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń		
17.	29.05.2023r.	Wizyta funkcjonariuszy policji w ramach akcji, pt. "Bezpieczne wakacje". Cel: kształtowanie prawidłowych zachowań oraz postaw wśród przedszkolaków, przypomnienie wszystkich zasad bezpieczeństwa podczas letniego wypoczynku, przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych, wspomaganie wychowawczej roli rodziny, ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci.	90	3-6 latki
18.	27.09.2023r.	Akcja, pt. "Bezpieczna droga do przedszkola" - nasze przedszkole odwiedzili Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Kętrzynie. Cel - wdrażanie zasad bezpieczeństwa, zasad bezpiecznego poruszania się po drodze oraz bezpiecznego zachowania się w przedszkolu i w domu w różnych sytuacjach, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych	90	3-6 latki
19.	29.09.2023r.	„Dzień chłopaka” Cel - integracja grupy, kultywowanie obchodzenia różnorodnych świąt i uroczystości związanych z życiem przedszkolnym, kształtowanie umiejętności kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach oraz wdrażanie w naturalnych sytuacjach wychowawczych objawów życzliwości i dobroci. wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków stałych sprawności w czynieniu dobra, przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań.	90	3-6 latki
20.	14.11.2023r.	„Światowy Dzień Seniora”. Cel -pamięć i wdzięczność kierowana do ludzi, którzy urodzili się w ubiegłym wieku, integracja środowiska osób starszych, umocnienie więzi międzypokoleniowych, okazanie wdzięczności seniorom, uczenie się	44	4-5 latki

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

		wartości szacunku i empatii, dzielenie się seniorów, swoimi doświadczeniami z młodszym pokoleniem, przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych.		
21.	05.11.2023r.	„Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek”. Cel - zabawa i rozwijanie zainteresowań czytelniczych, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw poprzez teksty literackie, wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków stałych sprawności w czynieniu dobra, profilaktyka agresji, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań.	90	3-6 latki
22.	16.11.2023r.	Międzynarodowy Dzień Tolerancji Cel: poszanowanie różnorodności kulturowej, różnych form ekspresji i różnych stylów życia; wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci	21	6 latki
23.	20.11.2023r.	„Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka z UNICEF”. Cel: zwrócenie uwagi na to, że każde dziecko, bez względu na swoje pochodzenie, narodowość, przynależność etniczną, kolor skóry, wyznawaną religię, status społeczno-ekonomiczny ma takie same prawa, przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych.	90	3-6 latki
24.	25.11.2023r.	„Światowy Dzień Pluszowego Misia” Cel - pluszowy miś to symbol miłości, ciepła, poczucia bezpieczeństwa, profilaktyka agresji, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, kształtowanie u wychowanków stałych sprawności w czynieniu dobra.	90	3-6 latki
25.	4.12.2023r	„Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych w KCK” –koncert organizowany przez Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Msnron w Kętrzynie.	21	6 latki

*Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn za rok 2023.*

		Cel: przybliżenie dzieciom problemów osób, u których występują ograniczenia w prawidłowym funkcjonowaniu spowodowane dysfunkcjami organizmu, a także zwiększenie świadomości o korzyściach płynących z integracji osób; kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych, kształtowanie u wychowanków stałych sprawności w czynieniu dobra.		
26.	13.12.2023r.	Warsztaty z elementami TUS. Cel - wspieranie rozwoju dzieci, rozwijanie kompetencji społecznych, łagodzenie i zapobieganie problemom emocjonalnym, rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnościami pojawiającymi się w zrachowaniach u dzieci, profilaktyka agresji, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań.	90	3-6 latki
27.	14.12.2023r.	„Bożonarodzeniowe warsztaty z rodzicami” Cel - poznawanie tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia, integrowanie rodziców i dzieci podczas wspólnej pracy plastycznej, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań.	20	4-5 latki
28.	15.12.2023r.	Akcja, pt. „Szlachetna paczka”. Cel - materialna i mentalna pomoc rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności respektowania norm społecznych, wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków stałych sprawności w czynieniu dobra.	90	3-6 latki
29.	20.12.2023r.	„Bożonarodzeniowe warsztaty z rodzicami” Cel - poznawanie tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia, integrowanie rodziców i dzieci podczas wspólnej pracy plastycznej, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań.	24	5 latki

Realizacja procedury „Niebieskie Karty”

W 2023 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **71 formularze „Niebieskie Karty-A”**, wszczynających procedurę w 58 rodzinach.

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” według uprawnionych podmiotów w 2023 r.

Podmiot wszczynający	Liczba wszystkich Niebieskich Kart - A
Policja	60
MOPS	8
GKRPA	0
Oświata	3
Służba zdrowia	0
OGÓŁEM	71

Dane zgromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny

W roku sprawozdawczym 80 rodzin/251 osób zostało objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” głównie ze względu na problem przemocy psychicznej i fizycznej. Z wszczętych procedur wynika, iż głównie to kobiety doświadczają przemocy. Spośród rodzin, w których doszło do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty A” osobami podejrzanymi o doświadczanie przemocy było 77 kobiet, 8 mężczyzn i 13 dzieci. Osobami podejrzanym o stosowanie przemocy wobec członków rodziny wskazanych w formularzach „Niebieska Karta - A” w 2023 r. było 70 mężczyzn i 5 kobiet. W większości wszczętych procedur NK osoby podejrzane o stosowanie przemocy były pod wpływem alkoholu.

Na rzecz wsparcia niniejszych rodzin w 2023r. utworzono 61 grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych składających się głównie z przedstawicieli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, członka GKRPA, kuratora, pedagoga, wychowawcy w grupie przedszkolnej. i innych osób mogących przyczynić się do rozwiązania trudnej sytuacji danej rodziny. W 2023r. odbyło się 294 spotkania posiedzeń grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych. .

W roku sprawozdawczym członkowie grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych sporządzili:

- 52 formularzy „Niebieska Karta -C”,
- 44 formularzy „ Niebieska Karta - D”.

W 2023 r. z pomocy Punktu Konsultacyjnego dla Osób i Rodzin w Kryzysie skorzystało ogółem 411 osób (225 kobiet, 174 mężczyzn i 12 dzieci)

Rodzaj poradnictwa/wsparcia	Liczba osób
prawne	74
psychologiczne/terapeutyczne	337

Zespół Interdyscyplinarny złożył do Komendy Powiatowej Policji w Kętrzynie 4 zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 k.k. W większości spraw osoby doznające przemocy składają osobiście zawiadomienia z art. 207 k.k. a członkowie grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych wówczas monitorują postępowanie, często wzywani są na świadków. Sporządzono 5 wniosków do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację małoletnich dzieci.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty”

Powód zakończenia NK	Liczba zakończonych NK
Ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie i zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	55
Rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań	10
Ogółem zakończonych „Niebieskich Kart”	65

Dane zgromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny

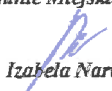
Podsumowanie

Podsumowując, wskazane jest zwiększenie działań zmierzających do ochrony dzieci będącymi nie tylko ofiarami przemocy ale również bezpośrednimi świadkami jej stosowania wobec najbliższych osób, bądź uwikłanych w konflikt około rozwodowy rodziców. Wskazane jest podjęcie działań o charakterze profilaktycznym. Organizowania zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży mających na celu promowanie i upowszechnianie pozbawionych hejtu, agresji form komunikacji i kształtowania relacji w najbliższym otoczeniu.

Niewątpliwie, jednym z czynników sprzyjających skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie jest dostępność do pomocy specjalistów m.in. psychologa, psychoterapeuty, prawnika, dlatego też bardzo ważne jest poszerzanie oferty Punktu Konsultacyjnego dla osób i Rodzin w Kryzysie. Istotnym działaniem jest upowszechnianie informacji o dostępnych form wsparcia, promowanie pomocy w formie samopomocowych grup wsparcia oraz oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Działania ukierunkowane na poprawę sytuacji osób doświadczających przemocy winny opierać się na budowaniu i rozwijaniu współpracy z wszystkimi przedstawicielami instytucji pomocowych. Dodatkowo wskazane jest bieżące doszktałcanie przedstawicieli podmiotów ustawowo zobowiązanych do pracy na rzecz rodzin z problemem przemocy domowej (szkolenia tematyczne z zakresu przemocy, diagnozowanie problemu przemocy, dziecko jako ofiara przemocy, praca z osobami z zaburzeniami psychicznymi, superwizja).

*Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego
w Gminie Miejskiej Kętrzyn*

Izabela Narwojsz

Opracowała:

Izabela Narwojsz

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego
w Gminie Miejskiej Kętrzynie